

De oliemolen te Vierverlaten

door A.W. Slors-Mulder te Hoogezand.

Al een hele tijd ben ik van plan te reageren op 'De Zelfzwichter' 3/84 en nu ligt het daarop volgende nummer al lang hier.

Hoewel dus zeer vertraagd wil ik u toch schrijven.

Het betreft de foto op pag. 27, waarbij staat dat dit de oliemolen "De Hoop" zou zijn van de heer Helder te Vierverlaten.

Uit de foto en uit het boekje 'Hoogkerk in oude ansichten' trek ik een andere conclusie. Het betreft de andere molen die inderdaad te Vierverlaten stond, nl. die van de heer Schoonveld en het op de foto staande huis is dat van de familie Schoonveld. In genoemd boekje staat op foto 33 nogmaals ongeveer dezelfde situatie, nl. de midden-linker-foto waarop u hetzelfde huis van de familie Schoonveld ziet. Op foto 29 uit dat boekje ziet u de achterkant van de molen "De Hoop", die eveneens in Vierverlaten stond. Het is de bovenbouw van "De Hoop", die nu in Kropswolde staat.

Ik ervaar het als heel vreemd om dit te schrijven, aangezien ik te jong ben om iets hiervan uit eigen aanschouwing te weten, maar het is mijn vader die in 1894 in Vierverlaten is geboren, die ons dit vertelde en die in het fotoboekje van allerlei bij-schreef, zodat ik dat nu kan nalezen. Mijn vader overleed in 1981.

Voor een beschrijving van het dorp Vierverlaten zal ik enkele delen uit een schrift met herinneringen, die mijn vader ons naliet, overnemen. Hij werd geboren op de werf van zijn ouders, die aan het Koningsdiep lag, een werf door mijn overgrootvader aldaar begonnen.

Mijn vader schreef: "Nu eerst de verdere omgeving. Liepen we langs ons eigen pad naar de brug te Vierverlaten, dan was vóór de brug links het café van Jinter. Rechts van de brug was het riante huis van de familie Schoonveld. Schoonveld was eigenaar van een z.g. oliemolen, waar lijnzaad en raapzaad geplet werd en de uitgedreven olie opgevangen. Van de hulsels der zaden werden vee-koeken geperst. De benodigde energie leverde de wind. Ging men over de brug, dan kwam men op de weg Groningen - Leek. Stak men die over, dan liep men de oprit in van de olielijnzaadmolen van mijn oom, de broer van mijn moeder, Jacobus. Toen de lijnzaadproductie moeilijker werd, ging Schoonveld rentenieren in Haren en mijn oom verlegde zijn bedrijf naar het fabriceren van mengvoer voor kippen, varkens, etc."

Die oom Jacobus was dus de heer J. Helder van de molen "De Hoop". Er is, ik meen in 1981 een kalender van Hoogkerk uitgegeven en daarop kwam een foto van de molen "De Hoop" voor, waarop duidelijk te zien is dat het zoiets is geweest als de nu nog te Roderwolde staande oliemolen. Mijn vader nam een aantal jaren voor zijn overlijden mijn broer en ik mee naar Roderwolde en zei dat zo ongeveer de molen van oom Jacobus eruit had gezien.

A.W. S.-M.

- - -